

KAYIT: B.27; K.A—1; 0392-0693 DERLEME : 01 035 01
YERİ : ERZURUM ili
TAŞPINAR köyü
KONUŞAN : Mevlüt DÜZYURT (60)
KONU : Hatıralar ve Köroğlu hikâyesinden ...

- 5 ruslar geldiler, bizim bu melmeket isdila oldi ya, hoca, bizi bazardan bazara toplardılar çocuqlari. alman gamandari varıdı. o şeker ketesi eder, bize, ikişer ikişer düzerdi esker kimin birer tene herkeş. birtenesi, çocuğun biri bir tene aldı. elini arhasına dutdı. öbür elini uzatdığı kimin gamandar sezdi orda. dedi, malçığ^h edi susa. uy yubutbaymat, dedi, malçığ^h dedi. gara pisigh^h, yani
- 10 hırhız mısın dedi. ondan sora urus çekildi bu melmeketden, o dedigim müşdağ emicem, yani pehlivan adamıdı. bu maden var ya. bu madenden ta vana gidiller. ermeni de ta bayburtda. maden ermeni. buna bir ermeni misafir geldi hani. bizimkiler wurmiş gılici boynuni burdan yaramış da yalanız bu hırtlağı gopmamış. bu kafir bu hırtlağını düzlemiş. souh suyunan
- 15 yehamış, mendiliyner bağlamış. bele dutdı geldi, bu buni üç gün misafir etdi. üç, dördüncü günü yola verdi, getdi madene, ermeni ya buralarda. urus çekildi sade ermeni galdı. bu da gağdı getdi şeye, bayburtdan talandan bişe getire hanı. urus çekilmiş diyin. ambarlarından yanmış arpa, buğda, işde bulgur, şeker, ney dersense getireceg işde, gıtlıh, ehdiyaç var daha, çoluğ
- 20 çocuğı yiye. şindi bu bayburtda bahçalar başında indiyi kimi, elinde bir ey gamçı var. ermeniler kesir bunun ögünü. diyir olan getir o gamçıyi, ver bize diyir. bilmem neyini ney etdiğim diyir. o da diyir ki, ona misafir gelenin adi da setiren. benim deyildi bu, setiren çorbacının diyir. diyir, get gelirik^h diyir. onunusa gulturdun, onun deyilise, senin yolun sikerik^h. ermeni daha, kafir,
- 25 haşa hüzürüzden. şindi bundan önce bunnar çihirlar madene. madene çihirlar, gelir orya. ola diyir ya gamçı setiret çorbacınınıdı, diyir. diyir, onun. bunun sesine, o setiret çorbaci çihir dışari gelir geyfede. diyir, benim diyir. bu emicemin dutir golundan götürir gehviye. çay sımarlır ama, çay boğuzundan getmir. gorhır daa. can behsi ya. diyir iç çayın. heş gorhırma. çayın da iç, senin heta getirmem. sen beni nasi ki heta köwde getirmedinse. garnını doyurir, gağır buni yola wurir. diyir get de daha gelme; beni dos bülürsünse. gelir yuhari. bu idil köwünden dört tene gidiller bayburda taraf. ola diyir, bize yağun gonşi daa. getmeyin diyir, ambele bele. biri diyir, gelin döneg^h, müşdağ doğri

- diyir. diyir yawu ras gelenin ağzına bahir da diyir, döneyh, nere döneyh.
- 35 haydın gidekh. gidirler. efendi, bunnar gidirler, bayburda indiyi kimin, bir iki üç tenesini gatıp doğri götürir yapıya tıhıllar. yanan yapılarla. biri de atın fısgısı yığılmış tarlada. onun içine gendini gömir de orda gizlenir. üçı geddi biri gurtuldi. annadın mi hoca? hoca ben, hoca biz, bin seggiz yüz, bin dohuz yüz atmıs sekizde mi seçim oldi he mi; ele ya. yetmiş bir deyil mi? atmıs yedinin haziranında beni millet isdedi. bu muharrem erinsözli köyli ya.// mereleri pırahdırmağ için. sora ben vaz geçdim. bahdım ele adamlar goyillar adaylığa ki, yani daha beter edeceyher. dedim, merreden dedim, kim buni men ederse mihdar odur, dedim. hem daha galmiyacak köyde. goydum işde gendimi; ben de adaylığa goydum; gazandım. gazandığım kimin bunnari verdim mahke-
- 45 miye. on iki tene getdi geldiler, hoca bülir. bunnara igirmişer gün mapis, ellişer de para cezasi. ondan sora müracat etdim fidanlığa, fidan müdürini getirdim burya. begendi, bu değirmanın önünde yeddi bin fidan kewşetdiler alur. ondan sora da dedi aşşahda olan yerlerde senede beş bin fidan vereceem dedi. o eysi mihdar bize atmıs bin liriya mal oldi. dedi, milleti zay ediriş. beğe ne bo-
- 50 zulsun dedi, yapılmasın, bu mihdar yapıd demesinner dedi. geye burda. bir de suya müracat etdim ilk olarak. suya da mendisi getirdim. vızır vızır, hafda da bir, çipinen gelir gidir. ben de yesedeyem. çafir suğan aşşahi gelir, ben yoğuşi çihiram, merdivennere yuhari. muhdar dedi, çip gene getdi, dedi, sen ne dolanırsan. dedim geneli eşmiler, dedim. mecburdur, eşmiler. ondan da vaz geçdiler mi. o da getdi elimizden. aldış bu yoli. yese müdüriyen iki sene dayresinde döyüş etdigh. işde bizimkineri, bele köwliyi odada nasi döyüşür kimin onnan döyüşdüm; çekinmirdim. işde elelulus çihdi birez yapıdılar. yarım yamalaş hele daha durir. işde bu sene müracat etdim bu bizim sinorunan aşşahda böyügh köprümüz var. elli üşde yapılmışdur. heykel kimin durir. başlarına
- 60 atmıs beşde birez yarım yamalaş doldurduş, ondan sora gene yat oğlum yat işde. şindi bu yeni müdüre müracat etdim, bu baharın. dedim, helil bey, dedim, söz vermişdir. bizim sinorumuzun yolunu yapmayınan o köprünün başını doldurmiya. ama ekip, dedim güzün biriyhdiremediyh. yağmur yağdi, berf yağdi, galdi. şindi sene müracaat edirik. dedi ben ney idim bu sıra. dedim, ben ney ederim deyil. bir miliyonnuş körpi gidir. sen baharsan bah, bah-
- 65 masan valiye müracaat ederem dedim. valı da bahmasa dedim, ben mebaldan gurtuluram. ama devletin bin lirasi daha gideceyimiş, o körpiyi yapıdıraçaşsız. isder yapıdırırsız, isder yapıdırmazsız. işde ölece biraşdım geldim. ikinci bir sıra müracatım ayın om birinde. seçim kütüyherini götürdüğüm zaman,
- 70 gine yese müdürüne söyliyem. ne cuwap verirse ondan sora da valiye müracat edip gelecem. şikat edecegh başha daha yoş yol. / e yeter hoca. ne uzun boyli getdi. buğartın yeter ona.// mevlüt düzyurt. / atmıs yaşında. / daşpınar. / eysi ismi kıtanis de, şindi deyişdiler, yeni ismi ya. / babam etem; anam nene.// gelir gölün birine. gezmiye hani. kıoroğli. çamlıbele doğri gelirken bir çölün

- 75 birinde bir ellik^h gurmuş. ya:ni kürt ama o çoğ. bu onnarın başı da üzeyir beg^h.
 üzeyir begin gızı da suya getmiş çeşmiye. कोरोғли diyir ki, buni atın terkisine
 atım da, alim gidim gelin edim hani; keleşlerinin birine götürceğ^h. ama kör-
 oğli sade gendi gır atına güvenir. üzeyir begin atından heberi heş yoğ. कोरोғли
 ne bülsün göre. efendi bu görenner gelir üzeyir bege heber veriller ki, bir gır
- 80 atli senin gızın aldı gidir. çekir o bir dev geş dori var ki yel gidir. कोरोғлиya
 yarım sahat sürmir gawuşir. कोरोғли diyir, nere götürürsen buni. adını da verir,
 gendi adını, buna wurir bir tene atdan aşşağı alır. alır ama, diyir ben buni ke-
 seceyem, kesim mi, adam diyir, kesecegime götürüm bizim hanıma besleme-
 lig etsin bu. külnü çeyhsin, suyuni getirsin, bülmem ney etsin. afir gelir;
- 85 gızını da, कोरोғluni da, sazını da alır. getirir neyise diyir, hanım, ahan sene
 el ulağı getirdim. sorir ki senin adın ne? garısı sorir. garısının adı da şehri-
 ban hanım, o üzeyir begin. diyir ele oğarttin mi gidirdin sen diyir. üzeyir be-
 gin gızını aldın gidirsen. ver elin bene diyir. üzeyir beyin garısı diyir, şehriban
 hanım. nasi elini sıhırsa, कोरोғlunun beş barmağını da patladir. gene üregi
- 90 sızılır. getirir garasağız var daa bizim, onnardan çapıdınnan yama wurir bun-
 nara. başlır külnü mülünü çeyhmiye. aradan bir müddet geçir. üzeyir bey di-
 yir ki, कोरोғli, diyir. buyur beg^h. beg oldi üzeyir beg^h. कोरोғli zavalli, ney et-
 sin; dutsağ, daha dutulmuş. diyir buyur bey diyir. atlari gör, iyerini wur diyir,
 sennen bir ava gideyh de diyir, awculuğı örgen de ondan sora bele işleri yap,
- 95 awculuğı. biniller bunnar atlarını, üzeyir beyinen कोरोғli. gidiller bir çöle. çö-
 gen alır bi tene üzeyir bey. diyir gel. orda geyigi atdığı kimin atış edir. geyig^h
 gaşdığı kimin taşır bacağına yağalir. diyir कोरोғli buni dut. कोरोғluna verir,
 oni dutir. o öbürünün peşine gidir. epey açıldığı kimin, कोरोғli diyir ki, bur-
 dan gaşdım gultuldum gulturdum. gulturamasınsa ben bu cingeniye oğartın
- 100 şey çekeceyem ki, kül çekip su getireceyem ki, anam sikileceğ^h. ordan ceylani
 saliverir. कोरोғli atını binir çamlibele doğri gidir. getdiği kimin, birez açıldı
 mi üzeyir bey görir. üzeyir beyin ati gene yetüşür. ola gidim mi getmiyim mi
 diyir. adam diyir gaçanın peşine daha getmeyh doğri deyil. deyme geşsin
 getsin. gel beriden, şeyden heber verek, çamlibelden. çamlibelde köse kenan
- 105 diyir ki, emisi, bu urumun oğli getdi dedi, bir beliya mi galdi, bu çoğdan beri.
 o da ordan atlarını binir, buna garşı geliller. çamlibele yarhaşacağ sırda garşı
 garşıya geliller. geldiyhleri kimin gidir: nerde galdın? diyir işde beyle şeyle,
 sazi da yoğ. gidir orda neyise bir iki gün durduğdan sora, diyir gelin keleş-
 lerim diyir, filan yerde bir ellikde bey var, üzeyir bey diyir; iki goş başı bir
- 110 gazanda gaynamaz: ya onnar bizim arhamızı alacağ ki biz rahat edeg^h, ya biz
 onnarın arhasını alacayığ ki rahat edeg^h. gel diyir, bir pusula yazım diyir.
 demir ki, ben dutsağ düşdüm orya hani. kül çeyhdim, su getirdim, beslemelig
 etdim. bunnari demir. bir pusula yazım üzeyir bege, gızınan sazi versin de al
 gel. buni kim götürüceğ^h diyir. demirçioğli diyir, ben götürürem diyir. demirçi-
 oğli pehlüwan. en böyüh pehlüwani कोरोғlunun. neyise alır gidir. evelden

- elçiyeye zaval yoğudu zatan. üzeyir begin elligine yarıştığı kimi, üzeyir bey diyir ki, ordan adamlarından çağırır. gidin bağın o adam yolçı mi, nere gidirse yol tarif edin; elçiyeye alın gelin. gidir, bunnar, garşı giden diyir: selamıneleyküm, eleyküm selam diyir; elçimisen yolçu musan. diyir, elçiyem, diyir.
- 120 götürir doğri üzeyir beyin çadırına. koroğlunun ama keleşleri efendidir. şeyli adamlar. güzel eline alır otutdurir. oğlum, pusulayı verir, neyise oğır üzeyir bey ki, aan diyir, koroğlı oğartın mi erkeğ oldi, dedi. sazi burda diyir, daa. diyir vallaa ben sazını mazını bülmem diyir. o demircioğlı diyir, yalnız ki, gızınnan sazımı versin al da gel. ey diyir sen benim pehlivannarımınnan güleş
- 125 dutarmısan? diyir. onun da pehlivani var. dutaram diyir. dutaram dediği kimin, adını sorir buna üzeyir beg^h. adın ne diyir. diyir, demircioğlı. demircioğlı dediği kimin, üzeyir begin ensesi geçir. annadım diyir, benim pehlivanımı sen pes edersen. onda yeddi camış guwweti var, demircioğlunda. efendim, sabağdan gağır yola wurir. ne sazi verir ne birşey. bir pusula yazır, gerisingeri gönderir.
- 130 koroğluna gelir diyir demircioğlı ki, diyir, sen beni sazınan gızın peşine yolağın. sen orda igirmi otduz gün el ulağlığı yapmısan: tandırın külünü çeyhmissen, suyuni getirmissen. koroğlı yiyemir buni. koroğlunun doğuz yüz doğsan doğuz atlisi var. onun doğuz bin doğsan doğuz atlisi var. şindi bu bir tertibat alır. doğuz yüz atlinin. üş yüzünü bu çepiye verir,
- 135 üş yüzünü bu terafa, üş yüzünü bu terafa; öbüri, üş binini bir çepiye verir, üş binini bir çepiye verir, üş bini bir çepiye. koroğlı atını binir, hücuma gelir ama, sarğıyi gördüğü kimin kaçacağı ama anorona da yedirmir. bunnar garşılaşılir. bir düzde. ama bele olduğu kimin yoğ. yani çoğluğ diyin birden birbirlerine satır atma yoğ. teyh tek^h. bunnar birbirlerine birez iddetli iddetli gonusanda, hasan bege toğunir. canım diyir, çoğ söz çoğ gurana yağışır diyir. gel burasi er meydani. çih meydana diyir. üzeyir bege diyir. üzeyir beginen bunnar bir at üsdünde mi yerde mi? hangisini isdersen diyir. oni arzi edirsen onnan ederih. bunnar atınan geliller meydana. ey hasan beg^h, te pehlüwan. bunnar bir ki üş sahat birbirlerine ne gılış ne gürz aldıramıllar. aldıramadığı kimin, nasi edirse hasan beg
- 145 üzeyir begin burdan bir gılış wurduğı kimin buni atdan aşşağı alır. // hulasa, hasan beg^h bunnardan üş dört tene yaralir o günü. yaralanannar hama çadırlara. ağışam olur herkeş çekilir tarafına. bu üzeyir begin garısına toğunir. diyir heş müteessir olmayın, ben sabağdan sizin hayıfızı ondan alıram. sabağ olur. heyirli sabağlar cümlemizin üsdüne açılınsın. bunnar gene geldiler o sahriya
- 150 meydana. ama üzeyir beyin garısı erkeğ elbisesi geyir. yani gadın deyil. şindi bunnar birbirlerine şey edence. diyir yerde mi haml edeceyig birbirimize, yoğsa at üsdünde mi? gari diyir ki yerde. şindi bunnar iniller, geziller dolanıllar ama, hasan bey bele altdan süzir; gezişi gari. allah allah diyir; bu gari ama güjli gari. bunnar birbirlerine gelir. hulaseyikelam ki, o buna nasıl camışlar bu
- 155 çimenni y^hde döyüşür, bu çimennigi bele söker atarsa, bunnar o çimeni sökir

atillar. bu daralir hasan beg^h. bir açilir dolanir; gendi gendine ballatmir. oğar-
tin bir firsant versen de diyir şu elimi memesinden dutdursam diyir. gari gıs-
misi memiye dayanamaz. işde cenabi allah yardımçısı olacağ, nasi burdan bir
pençe atirsa, şehriban hanımın memesini yağaladığı kimin sikir avradını ha-
160 şa sizden, buni alir altına, vermir daha o tarafa; yığdır ali bu tarafa. paydos,
edir geliller. ağışam gidiller, urya. üzeyir bege diyiller ki, şehriban hanım
yessir getdi. yessir getdi dediyi kimin o yarasını marasını unudir. ama
koroğlunun tarafı namısa hayınnığ yoh. çünkü erkeğ, adamlar. şindi bir çadır
gurir doğri gappısında ottirir. şindi babası diyir. şindi ikisi birbirlerine içlerle-
165 rinden şey, babası diyir ki, bu oğlum bu gariyi alacağ. hasan bey diyir ki, kor-
oğli bu gariyi alacağ mi eceba?